

SERVICE Above Self

*Rotary International President
Carl-Wilhelm Stenhammar*

Maria Eva Duarte de Peron (Evita). Junin/Buenos Aires, Argentina

3-minutter i Trondhjem Rotary Klub, 26. april 2006

ved

Eva Grete Storengen Skaar

Kjære president, rotaryvenner og gjester!

For disse tre minuttene har jeg valgt å henlede oppmerksomheten på Maria Eva Duarte de Peron (Evita) f. 07.05.1919 – d. 26.07.1952 (hun døde bare 33 år gammel av kreft). Hun kalte seg Eva, senere Evita.

For å vise hvem jeg snakker om har jeg et par bilder som jeg vil vise dere i en PowerPoint slide. Det ene har jeg funnet på internett og det andre har jeg selv tatt sist vinterferie, av graven hennes på Recoleta kirkegård i Buenos Aires.

NB! Av praktiske årsaker har jeg nå limt inn bildene nederst på side 3 i dette dokumentet.

La meg også kalle henne Evita.

Fødselsattesten hennes forteller at hun var født i byen Junin, der hun vokste opp i fattige kår sammen med mor og flere søsken.

Moren sendte henne ikke på skole, men til å jobbe som hushjelp. Evita hadde problemer med å forstå at noen skulle være så fattige og andre så enormt rike.

Da hun var 15 år gammel reiste hun til Buenos Aires. Hun hadde problemer med å greie seg, fordi hun ikke hadde noen formell utdanning. Men etter noen år fikk hun jobb i radio og som filmstjerne og viste seg å være talentfull, hun ble også medeier i en radiostasjon.

På et veldedighetsarrangement for å samle inn penger for ofre etter jordskjelvet i San Juan, Argentina, 15. januar.1944 møtte hun oberst og forsvarsminister Juan Perón som hun giftet seg med 21. oktober 1945.

Evita ble raskt involvert i politikken, men var lite kjent og hadde ingen prestisje, makt eller innflytelse blant de som støttet Perón. Det hevdes at hun var dårlig likt av hans indre sirkel, av film- og radioindustrien, men dette skulle forandre seg. Hun var meget viljesterk, intelligent og karismatisk. Hun opparbeidet seg respekt og hadde et utrettelig pågangsmot, og det skulle vise seg at hun ble av stor betydning for sin manns politiske karriere, hun sørget for at han fikk enorm politisk støtte. "Hun hjalp han i valgkampanjen for å bli presiden i 1946 og de vant". Hun hadde dominans, var sterk og dyktig og utøvet politisk makt, selv om hun aldri hadde noen offisiell regjeringsstilling. Hun ble imidlertid betraktet som politiker av svært mange, og blant annet opptådte hun som helse og arbeidsminister. Hun viste solidaritet med de fattige og arbeiderklassen. Hun hjalp de, slik at de ble hørt og respektert i det landet der de tidligere var blitt utnyttet. Når det gjaldt mannens politiske rolle trådte hun alltid forsiktig for ikke å undergrave hans symbolske rolle som for han var veldig viktig.

Evita var talsperson for kvinners utdannelse og stemmerett i Argentina. Som Førstedame startet hun sin egen stiftelse, Eva Peróns stiftelse, og gjennom den bygde hun hundrevis av skoler og sykehus i Argentina. Kvinner i Argentina fikk stemmerett i 1947 takket være henne.

Det stedet som i dag er Eva Peróns National Institute og Evita museum, ble i 1948 kjøpt av stiftelsen hennes for å brukes som midlertidig hjem for kvinner og barn. Museet ble åpnet 26.07.2002, 50 år etter hennes død.

Argentina hadde aldri hatt noen kvinnelig politiker. Da hun i 1951 stilte til valg som visepresident var det mange av velgerne som ønsket henne i denne stillingen, men hun trakk sitt kandidatur. Grunnen hevdes å være at presset fra opposisjonen ble for stort, og at det militære truet med å ville styrte regjeringen/gjøre militærkupp dersom Evita ble valgt til visepresident. Det militære kunne ikke akseptere tanken på å bli styrt av en kvinne dersom presidenten skulle dø, en slik situasjon ville være uakseptabel. (Her er det noen fellestrekk med Rotary, med hensyn til kvinnelige medlemmer. Selv om det er myket opp noe, er det fremdeles en del motstand i enkelte klubber). (Militærkupp skjedde likevel 4 år senere i 1955). Overklassen var også i mot henne. Noen hevdet at hun var for sterk og intelligent, de var redd henne, hun hadde for stor innflytelse politisk blant arbeiderklassen og de fattige. På dette tidspunktet begynte helsen å skranke stadig mer.

Det sies at det var uhørt for en tidligere skuespiller å delta i det politiske liv i Argentina.

Dette er ikke tilfelle i dag, det viser Ronald Reagan som USAs president, Arnold Schwarzenegger som guvernør og politikeren Sonny Bono. På denne måten kan sies at Evita var forut for sin tid, (og kanskje "den perfekte lille gudommelighet" for vår tid av "eksentriske berømteter").

Evita var ukontroversiell og turde der ingen andre våget. På grunn av dette var hun naturlig nok både elsket og hatet. Hun hadde mange venner, men også fiender. Hun var snill, generøs og omtenksum, men også klar i sine prinsipper. Det fortelles at da hun på sin reise til Europa i 1947 besøkte Spania som da fremdeles bar preg av ettervirkningene av borgerkrigen i landet, delte hun ut 100-peseta-sedler til hvert fattig barn hun møtte. På denne reisen besøkte hun også paven. Hun ble godt mottatt i Spania, men med litt mer blandede følelser i Italia og Frankrike. I England skulle hun besøke den kongelige familie, men da de ikke kunne møte henne når hun ville og hun hadde fått nyss om at hennes besøk ikke ble betraktet som like viktig som det offisielle statsbesøket av USAs førstedame Elenor Roosevelt, avbestilte Evita reisen til England, og grunn gav det med utmattelse.

I klesveien var Evita elegant og det fortelles at hun var den første kvinne i Argentina som i offentlighet turde å gå med langbukser.

Evita skrev historie for ettertiden og den lærer oss at det er mulig å trosse skjebnen. Hun var født i den laveste klasse, men klatret stigen og ble den mektigste kvinnen i landet. Hun gjorde dette på en tid da plassen for kvinner var i hjemmet og ikke på kontoret.

Evita var og er elsket av mange i Argentina og internasjonalt. Hennes historie er behørig portrettert i Time Magazine, i filmer, musikal og teater, i Hollywood og på Broadway.

Det var en stadig strøm av besøkende som ville se graven (der hun er gravlagt sammen med sin familie, Duarte). Det var nesten umulig å få et bilde av graven, fordi det alltid stod noen i veien.

Da vi besøkte graven (som ligger i et mausoleum) i februar/mars i år, 2006, var den dekorert med masse friske nydelige blomster. Døren til graven har et stort kors i midten, som dere kan se av bildet.

Graven med kisten og hennes balsamerte kropp er ekstra godt sikret. Fem meter nede i jorden ligger hun gjemt i et stålhvelv, med en alarm tilkoblet politiets hovedkvarter. Det hevdes at et bombeangrep, selv et atombombeangrep ikke kan ødelegge den. Det hører med til historien at da det militæret tok makten i 1955 var frykten for at Evitas kropp skulle bli et symbol på Peronisme og inspirere befolkningen til revolusjon, da gjemte de Evitas balsamerte kropp i 16 år i Milano, Italia, til 1971. Hennes mann, Juan Perón er gravlagt på en annen kirkegård.

Hvis dere kommer til Buenos Aires anbefaler jeg at dere besøker graven hennes på Recoleta kirkegård.

Jeg vil avslutte med å trekke paralleller til Rotarys slagord til målsettingen: "Service above self".

Fra de biografier som jeg har lest om Evita, kan det med rette sies at hun var en kvinne som ydet "Service above self". Hun hjalp de som trengte det, hun delvis innrettet seg i den tiden hun befant seg i, hun fikk sine saker fram taktisk og strategisk på en klok måte.

Hun døde dessverre så altfor tidlig av kreft, bare 33 år gammel.

Hadde Evita levd i dag, ville hun sikkert vært æresmedlem i Rotary.

Takk for oppmerksomheten!

Maria Eva Duarte de Peron (Evita)

07.05.1919– 26.07.1952.

Graven hennes til høyre.

